

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: SK-4Csp/88/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122343901
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:6122343901.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO:31 335 004 proti žalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C. zastúpenej RIEDL advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, IČO:54 359 490 o zaplatenie 20.937,04 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 2.756,88 eur a úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 2.756,88 eur od 16.06.2023 do zaplatenia a to v mesačných splátkach po 100,-eur, pričom prvá splátka sa stane splatnou 15. deň mesiaca nasledujúčoho po právoplatnosti rozsudku a ďalšie splátky vždy do 15. dňa toho ktorého nasledujúceho mesiaca až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

II. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu z a m i e t a.

III. Žalovaná má nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 80,28 % o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca podal na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 02.06.2022 návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní začatom podľa zákona č.307/2016 Z.z. o upomínacom konaní a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „žaloba“) v ktorom žiadal, aby súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť mu sumu XX.XXX,XX eur, úrok vo výške 4,99 % ročne zo sumy XX.XXX,-XXX od 17.01.2020 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy XX.XXX,XX A. od 17.01.2020 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania.

2. Uplatnený nárok odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení D.XXXXXXX X XX bola so E. B. a žalovanou uzatvorená Zmluva

-2- SK-4Csp/88/2022

o spotrebiteľskom úvere D.XXXXXXX X XX zo dňa 10.04.2019 v súlade s ktorou poskytol im žalobca medziúver vo výške 20.200,-eur. Uviedol, že v zmysle článku VIII bod 8.1 zmluvy o úvere sa dojednaný poplatok za medziúver zúčtoval pri prvej výplate medziúveru úveru tak, že celková suma poukazovaných peňažných prostriedkov úveru bola znížená o výšku tohto poplatku. V žalobe tvrdil, že dlžník a žalovaná sa zaviazali splácať úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 118,27 eur, ktoré boli povinní uhrádzať na účet konta stavebného sporenia, pričom do pridelenia cieľovej sumy túto sumu tvorili vklady na konto sporenia vo výške 34,27 eur a úroky z medziúveru 4,99 % ročne vo výške 84,-eur, ktoré sa uspokojovali v poradí : úroky za medziúver a vklady na konto sporenia. Splátky splatnými boli k 15.dňu v mesiaci a základom pre výpočet úrokov medziúveru bola suma poskytnutého medziúveru.

Podľa žalobcu dlžník a žalovaná porušili zmluvne dohodnuté podmienky a úver prestali riadne a včas splácať, omeškané splátky nedoplatili ani po výzve listom zo dňa 03.12.2019, preto žalobca dňa 16.01.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Žalobca v žalobe uviedol, že na dlžníka bol dňa 05.03.2020 vyhlásený konkurz, ktorý bol zrušený z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu. Žalovaná podľa žalobcu dlžnú sumu neuhradila napriek výzve na plnenie zo dňa 05.05.2022. Dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru predstavovala podľa žalobcu XX.XXX,XX A. a pozostávala z istiny vo výške XX.XXX,-XXX, z nezaplatených 4,99 % ročných úrokov z medziúveru zo sumy XX.XXX,-XXX do 16.01.2020 vo výške spolu 668,16 eur a z nedoplatku na konte stavebného sporenia vo výške 68,88 eur. Žalobca tvrdil, že nakoľko požadovaním predčasného splatenia úveru zmluva o úvere nezaniká, naďalej úročí aktuálnu istinu medziúveru dohodnutým úrokom za úver vo výške 4,99 % a zároveň zostatok dlhu ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne s poukazom na článok IX bod 9.2 a čl. X bod 10.13 zmluvy o úvere.

3. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca v žalobe označil a spolu s ňou predložil zmluvu o spotrebiteľskom úvere č.XXXXXXX X XX zo dňa 10.04.2019 a Všeobecné podmienky pre zmluvy o stavebnom sporení, Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 03.12.2019 s doručenkami, Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 16.01.2020 s doručenkami, predžalobnú výzvu na zaplatenie dlhu zo dňa 05.05.2022 s doručenkou, oznam o zrušení konkurzu, výpis z účtu stavebného sporenia a výpis z účtu medziúveru.

4. Po výzve upomínacieho súdu na opravu žaloby žalobca predložil súdu amortizačnú tabuľku pre medziúver a stavebný úver (č.l.57 až 59 spisu) a po ďalšej výzve upomínacieho súdu oznámil, že súhlasí s vydaním platobného rozkazu v časti, ktorej sa netýka rozpor s právnymi predpismi, teda že žiada žalovanej uložiť povinnosť zaplatiť mu sumu XX.XXX,XX A., úrok vo výške 4,99 % ročne zo sumy XX.XXX,-XXX do 16.01.2020 vo výške 668,16 eur, úrok vo výške 4,99 % ročne zo sumy XX.XXX,-XXX od 17.01.2020 do zaplatenia, najviac vo výške XX.XXX,XX A., úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 20.268,88 eur od 17.01.2020 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. V zmysle § 8 ods.1 veta druhá zákona o upomínanom konaní tak platí, že vo zvyšnej časti vzal žalobca návrh späť a konanie sa v tejto časti zastavilo. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 14.07.2022 vo veci platobný rozkaz, ktorý sa v dôsledku podaného odporu žalovanej zo zákona zrušil a Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec podľa § 14 ods.3 uvedeného zákona na prejednanie tunajšiemu súdu, kde konanie je vedené pod spisovou značkou SK-4Csp/88/2022.

-3-

SK-4Csp/88/2022

5. Žalovaná v podanom odpore proti platobnému rozkazu uviedla, že podľa čl. II Zmluvy o spotrebiteľskom úvere prvá splátka úrokov a vkladov poukazovaných na medziúver je splatná 15.dňa v mesiaci a v prílohe, ktorú predložil súdu žalobca nazvanej Amortizačná tabuľka je uvedené, že tým dňom je 1.deň v mesiaci. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo 16.01.2020 a podľa platobnej histórie sa tak stalo pre nesplnenie – nezaplatenie prvej splátky, ktorá zaplatená bola vo výške 84,-eur, ale podľa zmluvy táto suma predstavovala iba zmluvné úroky a bolo k nej potrebné zaplatiť aj vklad vo výške 34,27 eur, spolu 118,27 eur. Podľa žalovanej, ak podľa amortizačnej tabuľky bola prvá splátka splatná 01.05.2019, ku ktorej omeškaniu so splatením došlo, potom tým, že žaloba bola podaná 02.06.2022 je celý nárok žalobcu premlčaný, preto vznáša námietku premlčania. Tento postup pri využití práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva podľa nej zo znenia § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka. Žalobu navrhla zamietnuť a priznať jej náhradu trov konania.

6. Žalobca vo vyjadrení k odporu s tvrdením o premlčaní jeho pohľadávky nesúhlasil. K poukazu žalovanej na amortizačnú tabuľku a tam uvedený dátum splatnosti prvej splátky 01.05.2019 uviedol, že v amortizačnej tabuľke ide predovšetkým o predpoklady výpočtu, ktoré použil žalobca na výpočet RPMN, kde sa okrem iného uvádzajú aj ďalšie predpoklady, ako je čerpanie úveru, splátka poisťovného a pod. V zmysle čl. II zmluvy o úvere sú splátky splatné k 15.dňu mesiaca, splátky sa majú poukazovať prvého každého mesiaca, pričom splatnosť splátok je do 15-teho dňa kalendárneho mesiaca, t.j. žalovaná má 15 kalendárnych dní, aby splátku uhradila riadne a včas, do omeškania sa preto mohla dostať najskôr 16-ty kalendárny deň, pokiaľ splátku neuhradila. Poukázal na to, že podľa predloženej špecifikácie žalovaná uhradila za rok 2019 splátku vo výške 84,-eur, čím sa uspokojila splátka úrokov medziúveru za apríl 2019 vo výške 36,10 eur, čiastočne splátka úrokov medziúveru za máj 2019 vo výške 47,90 eur a do omeškania sa dostala s celou neuhradenou splátkou za mesiac jún 2019, ktorá bola

splatná k 15.06.2019. Vyhlásiť mimoriadnu splatnosť preto mohol žalobca najskôr pre splátku splatnú k 15.06.2019 a svoj nárok uplatnil žalobou na súde dňa 02.06.2022, t.j. v trojročnej premlčacej dobe.

7. Písomnú dupliku žalovaná nepodala.

8. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie na ktoré sa napriek riadnemu a včasnému predvolaniu nedostavil žalobca, ktorý neúčast' na pojednávaní ospravedlnil, súhlasil s prejednaním a rozhodnutím veci v jeho neprítomnosti, nakoľko má za to, že všetky potrebné skutočnosti vyplývajú z predložených listinných dôkazov a jeho osobná účasť na pojednávaní preto nie je nevyhnutná. o odročenie pojednávania nežiadal. V súlade s ust. § 180 CSP preto súd rozhodol, že pojednávanie vykoná v neprítomnosti žalobcu, nakoľko nebol daný návrh ani dôvody odročenia pojednávania v zmysle § 183 a § 184 CSP.

9. Žalovaná na pojednávaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu trvala na nedôvodnosti žaloby a na právnej konštrukcii, ktorú uviedla v odpore proti platobnému rozkazu o premlčaní uplatneného nároku. Namietala tiež, že zo žaloby a z predložených listinných dôkazov nevyplýva, žeby žalobca skúmal pred poskytnutím úveru bonitu dlžníkov, t. j. ich schopnosť splácať spotrebiteľský úver, čo je ďalší dôvod, pre ktorý by podľa nej žaloba bola nedôvodná z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Tvrdila, že odkaz na pripojené listinné dôkazy nestačí. Keďže žalobca sám zriekol sa účasti na pojednávaní, nezúčastnil sa, sám sa pripravil o možnosť reagovať a doplniť tieto nedostatky. Poukázala na to, že akékoľvek doplnenie skutkových tvrdení resp. dôkazov bolo by navyše zmenou žaloby, ktorá

-4-

SK-4Csp/88/2022

v spotrebiteľských sporoch, ak je žalovaný spotrebiteľ, sa nepripúšťa a má preto za to, že toto je ďalší dôvod, pre ktorý by žaloba žalobcu mala byť v celom rozsahu zamietnutá. Pre prípad, žeby súd žalobu mal čo i len z časti za dôvodnú, tak podľa žalovanej, jednak pre neskúmanie bonity dlžníka pred poskytnutím úveru, ako aj z dôvodu bezúročnosti úveru nemohol žalobca úver platne predčasne zosplatiť, preto by mal nárok maximálne na splátky splatné ku dňu pojednávania, keďže dohodnutá v zmluve bola výška splátky cca 118,-eur, ale to už aj so zarátaním úrokov a poplatkov, na ktoré žalobcovi nárok nevznikol. Pre prípad čo i len čiastočného vyhovenia žalobe požiadala o povolenie splátok vzhľadom na svoje pomery s tým, že za primeranú výšku splátky k pomerom a k výške dlhu považuje sumu 100,-eur mesačne. Poukázala na to, že reálne jej vyplatená suma bola XX XXX,XX A. a vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a nemožnosť ho platne predčasne zosplatiť, mohli by byť prisúdené len bezúročné splátky splatné k dňu pojednávania, ktoré budú v nižšej sume, ako je suma uvedená v úverovej zmluve a preto má za to, že žalobca má nárok maximálne na bezúročné a bezpoplatkové splátky splatné ku dňu vyhlásenia rozsudku, vo zvyšku je jeho žaloba nedôvodná. Splatnosť zvyšku nároku ešte nenastala a nárok tam preto nevznikol.

10. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a všetkých písomných vyjadrení strán, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených žalobcom, keďže vykonanie žiadneho z nich nebolo žalovanou namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné, oboznámením sa s dôkazmi o pomeroch žalovanej, keďže ich považoval za nevyhnutné pre rozhodnutie tohto spotrebiteľského sporu (§ 295 CSP), pričom zistil tento skutkový stav:

11. Žalobca uzavrel s dlžníkom- stavebným sporiteľom E. B. a žalovanou ako spoludlžníkom dňa 10.04.2019 písomnú zmluvu označenú ako zmluva o spotrebiteľskom úvere D.XXXXXXX X XX, ktorou sa zaviazal poskytnúť im na preklenutie obdobia, kým budú splnené podmienky na pridelenie cieľovej sumy a poskytnutie stavebného úveru medziúver pod číslom XXXXXXX X XX F. F. XX.XXX,-XXX s tým, že pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok ako aj Všeobecných podmienok stavebného sporenia a úverov pre fyzické osoby (ďalej len „Všeobecné podmienky“) sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia, čím sa medziúver zmení na stavebný úver pod číslom XXXXXXX X XX vo výške cca XX.XXX,XX A.. Základné úverové podmienky boli uvedené v článku II. zmluvy, kde ako druh úveru je uvedené medziúver – spotrebiteľský úver účelový na dobu určitú, ako výška medziúveru/celková výška úveru je tam uvedená suma XX.XXX,-XXX s tým, že úroková sadzba medziúveru je 4,99 % ročne. Žalovaná a dlžník sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru, a to 243-mi pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 84,-eur vždy k 15.dňu mesiaca a zaviazali sa vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné vklady vo výške 34,27 eur mesačne vždy v 15.deň mesiaca. V závere článku II zmluvy je opätovne uvedené, že celková výška medziúveru v mene euro je XX.XXX,-XXX s tým, že celková čiastka medziúveru, ktorú musí dlžník zaplatiť je XX.XXX,XX A.. Podľa článku V bod 5.5 zmluvy prvá splátka bola splatná 15.deň

mesiacu nasledujúceho po čerpaní medziúveru, resp. po mesiaci v ktorom bolo vykonané prvé čerpanie medziúveru v prípade, že sa medziúver čerpá po častiach. Vyššie uvedené skutočnosti boli zistené z písomného vyhotovenia zmluvy predloženého žalobcom (čl.10 až 19 spisu).

12. V zmluve v článku VIII označenom ako Poplatky a náklady je uvedené, že dlžník je povinný uhradiť veriteľovi nasledovné poplatky a náklady súvisiace s úverom, kde pod bodom 8.1 je uvedený poplatok za spracovanie úveru, ktorý si veriteľ zúčtuje pri prvom čerpaní

-5-

SK-4Csp/88/2022

peňažných prostriedkov úveru tak, že celková suma poukazovaných peňažných prostriedkov úveru bude znížená o výšku tohto poplatku.

13. Žalobca súdu predložil aj Amortizačnú tabuľku pre medziúver a stavebný úver (čl.57 až 59 spisu) a v nej je uvedené, že celková čiastka, ktorú bude musieť spotrebiteľ zaplatiť vo výške XX.XXX,XX A. pozostáva z istiny vo výške XX.XXX,-XXX, z úrokov vo výške XX.XXX,XX A. a z poplatku za spracovanie úveru vo výške 242,40 eur. Spolu súčet uvedených súm (20.200,-eur +22.146,24 eur + 242,40 eur) je suma XX.XXX,XX A. uvedená ako celková čiastka ktorú bude musieť spotrebiteľ zaplatiť.

14. Žalobca tvrdí, že žalovaná a dlžník porušili zmluvne dohodnuté podmienky, keď medziúver riadne a včas nesplácali a tak listom zo dňa 16.01.2020 označeným ako Oznamenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (čl.33 a 34 spisu) po predchádzajúcom upozornení dlžníka a žalovanej na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti listom zo dňa 03.12.2019 (čl.30 a 32 spisu) oznámil im, že z dôvodu porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas napriek predošlým upozorneniam a omeškaniu, ktoré trvá dlhšie ako 3 mesiace nastala ku dňu 16.01.2020 mimoriadna splatnosť úveru. Žalobca ich súčasne vyzval vrátiť celú dlžnú sumu vrátane príslušenstva, ktorá ku dňu 16.01.2020 predstavuje XX.XXX,XX A.. Žalobca uviedol, že po trvalom upustení od vymáhania poplatkov za upomienky vo výške 45,-eur ostal dlh na zosplatnenom úvere vo výške XX.XXX,XX A., pričom do podania žaloby nebola z danej sumy uhradená žiadna časť.

15. Zo žalobcom predloženého výpisu z účtu zosplatneného medziúveru (čl.37 spisu) súd zistil, že v tomto je zaznamenané vyplatenie medziúveru dňa 15.04.2019, 30.04.2019 a 03.05.2019 tak, že najskôr dňa 15.04.2019 bola vyplatená suma XX.XXX,XX A., potom dňa 30.04.2019 suma 1.059,75 eur a potom dňa 03.05.2019 suma 1.777,60 eur, spolu teda reálne vyplatená bola suma XX.XXX,XX A.. Potom sú tam zaznamenané jednotlivé predpisy a vklady z ktorých vyplýva, že jediný vklad bol uhradený dňa 20.05.2019 vo výške 84,-eur. Pri dátume 16.01.2020 je tam zaznamenané vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru s tým, že v tento deň na čiastočné vyrovnanie medziúveru započítaná bola suma - 68,88 eur, čo podľa žalobcom predloženého výpisu z účtu stavebného sporenia (čl.120 -121 spisu) bola suma nedoplatku na účte stavebného sporenia k dátumu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Z výpisu z účtu zosplatneného úveru vyplýva, že k dátumu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru evidovaná bola ako neuhradená celková suma XX.XXX,XX A. pozostávajúca z istiny 20.200,-eur, úrokov 668,16 eur a nedoplatku na konte sporenia 68,88 eur, pričom po zosplatnení úveru žiadna úhrada zaznamenaná tam nie je a žiadna taká úhrada žalovanou ani nebola v spore tvrdená.

16. Z Obchodného vestníka č.45/2020, deň vydania 05.03.2020 súd zistil, že Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 27.02.2020 sp.zn.5OdK/131/2020 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka z úverovej zmluvy- E. B., bol ustanovený správca a súd vyzval veriteľov dlžníka, aby prihlásili svoje pohľadávky u správcu a zbavil dlžníka všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia. Z oznámenia správcu (čl.38 spisu) zverejneného v Obchodnom vestníku č.208/2020 dňa 28.10.2020 vyplýva, že nakoľko správca, zistil, že dlžník nie je vlastníkom žiadneho majetku a konkurzná podstata nepokryje ani náklady konkurzu, týmto oznámením v Obchodnom vestníku sa konkurz dlžníka zrušil.

-6-

SK-4Csp/88/2022

17. Pokiaľ ide o právne posúdenie žalobou uplatneného nároku, nemôže byť pochyb o tom, že zmluva uzavretá dňa 10.04.2019 je zmluvou spotrebiteľskou, na čom nič nemení to, že samotná základná zákonná úprava zmluvy o úvere ako zmluvného typu je obsiahnutá v ustanoveniach §§ 497 až 507 Obchodného zákonníka a zmluva o úvere v tradičnom ponímaní (§ 261 Obchodného zákonníka)

patrí medzi tzv. absolútne obchody. O tom, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu a spotrebiteľský úver, ako to vyplýva už zo záhlavia zmluvy boli koniec koncov obe zmluvné strany v čase uzavretia zmluvy uzrozumené a zodpovedalo to ich prejavenej vôli, keďže aj z nimi použitého označenia dojednaného úveru vyplýva, že sa jednalo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, keď ako druh úveru je v zmluve výslovne uvedené medziúver/spotrebiteľský na dobu určitú, z čoho je zrejmé, že nejednalo sa v danom prípade o úver vylúčený v zmysle § 1 ods.3 zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch z režimu spotrebiteľského úveru. Aj dôvodová správa k § 1 zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch uvádza, že napr. úvery poskytované stavebnými sporiteľňami spadajú pod zákon, pokiaľ sú poskytované na rekonštrukciu, modernizáciu, dostavbu nehnuteľnosti, t.j. ak ich účelom je zvýšenie hodnoty nehnuteľnosti. V danom prípade, vychádzajúc z účelu úveru uvedeného v článku III úverovej zmluvy jednalo sa práve o úver na modernizáciu a obnovu bývania dlžníka, teda o spotrebiteľský úver.

18. Podporne súd dodáva, že súčasné znenie § 7 ods.7 zákona č.310/1992 Z.z. o stavebnom sporení už aj výslovne upravuje, že ak stavebná sporiteľňa poskytuje stavebnému sporiteľovi, ktorý je fyzickou osobou-nepodnikateľom, alebo inej fyzickej osobe-nepodnikateľovi stavebný úver alebo úver podľa § 2 ods. 4 písm. d) na stavebné účely uvedené v § 11 ods.1 písm.c), teda na stavebné úpravy, modernizáciu a obnovu bytu, rodinného domu vrátane súvisiacich drobných stavieb, bytového domu alebo na udržiavacie práce na nich (účel úveru uvedený tu v článku III bod 3.1 zmluvy) alebo na úhradu záväzkov súvisiacich s týmito stavebnými účelmi, pri poskytnutí takéhoto úveru postupuje aj podľa osobitného predpisu, pričom poznámka pod čiarkou odkazuje na zákon o spotrebiteľských úveroch. Preto súd pri právnom posúdení uvedenej zmluvy a z nej uplatnených nárokov vychádzal z ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy, ako aj zo všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.).

19. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej aj „ZoSÚ“) v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (10.04.2019) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

20. Podľa § 1 ods. 8 ZoSÚ ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov (napr. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

21. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

-7-

SK-4Csp/88/2022

22. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

23. Podľa § 11 ods.1 zákona ZoSÚ v znení účinnom ku dňu 10.04.2019 poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),

c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm.

b) a c) alebo

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného

spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,18b)

f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.18aa)

24. Zároveň v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch je upravená povinnosť veriteľa pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver berúc do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru, pričom podľa § 11 ods.2 uvedeného zákona ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42..

25. Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak

-8-

SK-4Csp/88/2022

je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

26. Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

27. Zmluva posudzovaná v súdnej veci, uzatváraná žalobcom so žalovanou je ako už bolo uvedené spotrebiteľskou zmluvou. Spotrebiteľské zmluvy sú typické tým, že ich o určitom rovnakom predmete plnenia štandardne a opakovane uzatvárajú dodávatelia s veľkým počtom zákazníkov (spotrebiteľia) s tým, že dodávateľ ako navrhovateľ zmluvy vopred v návrhu stanovuje obsah týchto zmlúv a stanovuje aj podmienky ich realizácie. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačení tlačivách, spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu zmluvy ako celku. Pre spotrebiteľskú zmluvu je teda charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, pričom nemá reálne možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok spotrebiteľských zmlúv a výslovne stanovuje, že také ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné (§ 53 ods. 5 OZ). Vychádza sa totiž z toho, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že medzi dodávateľom a spotrebiteľom je nerovný vzťah z hľadiska skúseností a vedomostí, pričom dodávateľ je v porovnaní so spotrebiteľom vo výhode.

28. Súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania konštatuje, že žalobca preukázal, že žalovanej z dôvodu nesplácania splátok úveru vznikol dlh z predmetnej úverovej zmluvy. Ten ani čiastočne premlčaný nie je, preto námietka premlčania vznesená žalovanou z dôvodov, ktoré súd uvedie ďalej dôvodná nebola. S výškou žalobcom uplatneného nároku sa však súd nestotožnil, nakoľko úver poskytnutý žalovanej podľa názoru súdu bol pre nedodržanie zákonných náležitostí zmluvy, ale aj pre neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena žalobcom ohľadom náležitého skúmania bonity dlžníkov bezúročný a bez poplatkov a preto žaloba žalobcu bola dôvodná len v časti.

29. Nie je sporné, že žalobca poskytol žalovanej a dlžníkovi E. B. úver, a že jednalo sa o spotrebiteľský úver za účelom financovania stavebných úprav, modernizácie a obnovy bývania. Žalobca predloženým výpisom z účtu zosplateného medziúveru preukázal, že poskytol na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalovanej a dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške 19.957,60 eur (17.120,25 eur + 1.059,75 eur + 1.777,60 eur). Ako celková

-9-

SK-4Csp/88/2022

výška spotrebiteľského úveru (náležitosť predpísaná v § 9 ods.2 písm. e/ zákona o spotrebiteľských úveroch) je v zmluve uvedená suma XX.XXX A. (viď článok I. – predmet zmluvy ako aj článok II zmluvy – základné úverové podmienky kde je viackrát uvedené, že celková výška medziúveru je XX.XXX,-XXX). Podľa tvrdenia žalobcu v žalobe, ale aj podľa predloženého výpisu z účtu medziúveru bola pri prvej výplate medziúveru, dňa 17.04.2019 zúčtovaná suma poplatku za medziúver vo výške 242,40 eur tak, že celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o výšku tohto poplatku. Reálne vyplatená tak bola suma XX.XXX,XX A..

30. Podľa názoru súdu započítanie poplatku za spracovanie medziúveru do celkovej výšky úveru nemá zákonnú oporu, v dôsledku čoho údaj o celkovej výške úveru uvedený v zmluve je zjavne nesprávny, čím nie je dodržaná táto zákonom predpísaná náležitosť, preto už z toho dôvodu sa podľa § 11 ods.1 písm. b) v spojení s § 9 ods.2 písm.e) ZoSÚ jedná o bezúročný a bezpoplatkový úver.

31. Podľa § 2 písm. g/ zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj poistné a náklady spojené so zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona, ktorých uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok.

32. Z vykonaného dokazovania aj zo samotného tvrdenia žalobcu je zrejmé, že reálne žalovanej a dlžníkovi poskytnutá bola len suma úveru vo výške XX.XXX,XX eur. Uvedená peňažná suma mala byť podľa názoru súdu uvedená ako celková výška poskytnutého spotrebiteľského úveru. Poplatok za spracovanie medziúveru už z logiky veci nie je plnením veriteľa dlžníkovi, ale plnením dlžníka veriteľovi, preto podľa názoru súdu nemožno ho poňať do údajov o celkovej výške spotrebiteľského úveru. Sú to náklady spojené s poskytnutím úveru, mali byť preto zahrnuté do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Akékoľvek obchádzanie kogentnej zákonnej definície spotrebiteľského úveru a nákladov spojených so spotrebiteľským úverom nie je možné hodnotiť inak než obchádzanie zákona. K tomu podporne pozri uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.03.2017 sp.zn.20Co/126/2016, kde bol riešený obdobný prípad so záverom, že ide o obchádzanie zákona. Súd v tejto súvislosti, pokiaľ ide o právne posúdenie klamlivého konania vo vzťahu k výške úveru, cene služby a k spôsobu jej výpočtu poukazuje tiež napr. na Rozsudok NS SR, sp. zn. 3 Sžo/19/2012.

33. V zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 4/2022 bol pod číslom R 49 publikovaný judikát so záverom, cit. „Celkovú výšku spotrebiteľského úveru podľa § 2 písm. l) zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch predstavuje suma finančných prostriedkov reálne poskytnutá spotrebiteľovi veriteľom. Poplatok za poskytnutie úveru zrazený z istiny hneď pri uzavretí zmluvy nemožno zahrnúť do celkovej výšky spotrebiteľského úveru.“ Jednalo sa o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo vzťahu k banke (rozsudok zo dňa 30.06.2022 sp.zn.9Cdo 287/2021) v ktorom najvyšší súd okrem iného jasne uviedol, že cit“ Pokiaľ je teda predmetom posúdenia poplatok za poskytnutie úveru, ktorý je bez pochýb nákladom spotrebiteľa súvisiacim s úverom, potom je pojmovo vylúčené, aby bol

-10-

SK-4Csp/88/2022

zároveň považovaný za finančné prostriedky poskytnuté na základe úverovej zmluvy... Navyše v dôsledku navýšenia celkovej výšky úveru o poplatok za poskytnutie úveru nemôže byť správne vypočítaná ani výška RPMN, pretože dôsledkom neoprávneného zahrnutia poplatku za poskytnutie úveru, ktorý predstavuje celkový náklad úveru pre spotrebiteľa, do celkovej výšky úveru, bude podhodnotenie RPMN, keďže výpočet RPMN je závislý od výšky poskytnutého úveru.... Navyšenie celkovej výšky úveru o poplatok za poskytnutie úveru má zároveň aj ten následok, že sa bude úročiť nielen poskytnutý úver, ale aj poplatok za jeho poskytnutie, tým pádom dôjde k zvýšeniu celkovej splatnej čiastky a mení sa tým výška hlavného predmetu zmluvy. Za tohto stavu bol preto správny záver súdov nižších inštancií, že úverová zmluva neobsahuje správne údaje v zmysle § 9 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa a rovnako správne uplatnili aj sankciu za porušenie tejto povinnosti v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) cit. zákona.“

34. Keďže v tu súdanej veci ide o absolútne rovnaký prípad poskytnutia úveru veriteľom, tu žalobcom z ktorého bol inkasovaný poplatok za poskytnutie úveru, ako posudzoval najvyšší súd, súd plne odkazuje na uvedené závery. Pre úplnosť treba uviesť, že z hľadiska posúdenia, či je v zmluve správne vyjadrená a uvedená zákonná náležitosť - celková výška a konkrétna mena spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie je úplne irelevantné, či poplatok za poskytnutie úveru má oporu v zmluve, či bol odsúhlasený, či týka sa hlavného predmetu plnenia a podobne. Súd nijako nespochybňuje ani to, že za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa (§ 499 Obchodného zákonníka). Problém nie je v samotnom dojednaní poplatku ani v jeho výške. Problémom v danom prípade je, ako to uviedol aj najvyšší súd to, že poplatok za poskytnutie úveru patrí medzi náklady úveru, v žiadnom prípade preto nemôže byť poňatý do samotnej výšky úveru a ak sa tak stalo a ak ako výška úveru je v zmluve uvedená suma XX.XXX,-XXX, hoci v skutočnosti spotrebiteľ dostáva od veriteľa reálne len XX.XXX,XX A., potom je v zmluve údaj o výške úveru uvedený nesprávne, čo samo o sebe má za následok, že jedná sa bez ďalšieho o bezúročný a bezpoplatkový úver, keďže pre taký záver v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch postačuje absencia aj len jednej zo zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom aj nesprávne alebo zavádzajúce uvedenie niektorej z tých náležitostí, absencia ktorej spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, má rovnaké následky ako keby tento údaj nebol uvedený vôbec. Súd dáva v tejto súvislosti žalobcovi do pozornosti aj jeho samého sa týkajúce rozhodnutie Krajského súdu v Prešove (uznesenie sp.zn.12Co/118/2019) kde takýto postup dojednávania daného poplatku bol vyhodnotený ako neprijateľná zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve.

35. Údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru uvedený v zmluve (XX.XXX A.) tak súd nepovažuje za správny, čo v zmysle § 9 ods.2 písm.e) v spojení s § 11 ods.1 písm.b) zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je samostatným (tu prvým) dôvodom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

36. Vo vzťahu k uvedenému súd poukazuje aj na rozsudok SD EÚ vo veci C-377/14 (Radlinger a Radlingerová/FINWAY, a.s.), ktorý vo výroku rozsudku v bode 3. výslovne uviedol, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené.

-11-

SK-4Csp/88/2022

37. Aj legálna definícia pojmu celková výška spotrebiteľského úveru obsiahnutá v § 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch uvádza, že sa ňou na účely tohto zákona rozumie maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

38. V kontexte už uvedeného je zrejmé, že v tu prejednávanej spore celková suma, ktorú dlžník a žalovaná reálne dostali k dispozícii od žalobcu, a teda celková výška úveru činila v skutočnosti len XX.XXX,XX A. a nie sumu XX.XXX,-XXX uvedenú v zmluve. A nakoľko je vylúčené do celkovej výšky úveru započítať sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené, pričom v danom prípade suma 242,40 eur titulom poplatku za spracovanie medziúveru nesporne takou sumou je a táto nebola spotrebiteľovi reálne vyplatená, už len táto skutočnosť je dôvodom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, keďže pre takýto záver stačí, že chyba, resp. je uvedená nesprávne čo i len jedna z náležitostí vymenovaných v § 11 ods.1 písm.b) ZoSÚ.

39. Podľa názoru súdu už na prvý pohľad je zrejmé a logické, že do celkovej výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru nemožno započítať plnenia, ktoré nie sú skutočným plnením veriteľa dlžníkovi ale majú byť v skutočnosti plnením dlžníka veriteľovi a teda sú nákladmi úveru. Patria teda do odplaty za úver, preto nemožno ich uvádzať v rámci výšky poskytnutého úveru. Potvrzuje to aj znenie § 9 ods.14 Zákona o spotrebiteľských úveroch podľa ktorého akékoľvek poskytnuté plnenia spotrebiteľa súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere požadované alebo vyberané veriteľom alebo treťou osobou sa považujú za plnenia spotrebiteľa veriteľovi a za súčasť odplaty podľa osobitných predpisov.18aa) Každé plnenie vyberané veriteľom alebo treťou osobou v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere je veriteľ povinný bezodkladne evidovať podľa osobitného predpisu;18ab) na tento účel sa veriteľ nemôže dovoliavať skutočnosti, že plnenie prijala tretia osoba.

40. Krajský súd v Prešove už pred viac ako desiatimi rokmi, v rozsudku z 21. novembra 2012, sp. zn. 18Co 109/2011 formuloval názor, s ktorým sa súd stotožňuje a v zmysle ktorého je neprijateľný taký postup pri uzatvorení úverovej zmluvy a také jej ustanovenie, ktoré veriteľovi umožňuje inkasovať prvú splátku a poplatok už pri poskytnutí úveru. V zmysle predmetného rozsudku, cit. „je poskytovanie úveru za stavu, že si z neho ešte pred jeho poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú jeho časť v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru...Takéto úverovanie odporuje aj spotrebiteľskému právu, pretože sa spotrebiteľovi poskytuje úver na jeho ekonomické využitie v krátenej výške a úroky sa pritom počítali aj z neposkytnutých peňažných prostriedkov.“

41. Aj v tu súdanej veci pritom zo žaloby vyplýva, že žalobca úrok od žalovanej žiada zo sumy XX.XXX,-XXX, hoci poskytol jej reálne len sumu XX.XXX,XX eur, teda účtuje si úrok aj z poplatku za poskytnutie úveru, teda zo sumy, ktorú žalovanej ani dlžníkovi k využitiu nikdy neposkytol.

42. Náležitosťou zmluvy, ktorej nedodržanie zákon sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru je navyše v zmysle § 9 ods.2 písm. h/ zákona aj uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

-12-

SK-4Csp/88/2022

43. V zmluve je ako celková čiastka medziúveru, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť uvedená suma XX.XXX,XX A.. Avšak ani tento údaj podľa názoru súdu nie je uvedený v správnej, požiadavke zákona zodpovedajúcej výške. Paragraf 9 zákona o spotrebiteľských úveroch je uvedený pod názvom-informácie a práva týkajúce sa zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Jeho účelom teda je spotrebiteľa pravdivo informovať o reálnych, skutočnosti zodpovedajúcich parametroch úveru a jeho právach. To že tam nestačí uviesť akýkoľvek údaj, aby požiadavka zákona bola formálne naplnená, ale korektný, pravdivý údaj je zrejmé aj z toho, že zákon jednotlivé údaje jasne a konkrétne špecifikuje a definuje v § 2 – vymedzenie pojmov, pričom aj z § 4 zákona - poskytovanie informácií pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že aby účel a požiadavka zákona bola naplnená, musí ísť o pravdivé a úplné informovanie spotrebiteľa.

44. Ako celková čiastka medziúveru ktorú musí dlžník zaplatiť je v zmluve uvedená suma XX.XXX,XX A. (vid' článok II zmluvy). Súčasťou žalobcom predloženej zmluvnej dokumentácie k danému spotrebiteľskému úveru je Amortizačná tabuľka pre medziúver a stavebný úver (čl.57 až 59 spisu), kde sa nachádza podrobný rozpis tejto sumy. Z neho vyplýva, že suma XX.XXX,XX eur pozostáva istiny vo výške XX.XXX,-XXX, z úrokov vo výške XX.XXX,XX A., a z poplatku za spracovanie úveru vo výške 242,40 eur. Spolu súčet uvedených súm (XX.XXX,-XXX + XX.XXX,XX A. + XXX,XX A.) je suma XX.XXX,XX A. uvedená ako celková čiastka ktorú bude musieť spotrebiteľ zaplatiť. Z uvedeného rozpisu je teda zrejmé, že táto suma má pozostávať okrem iného z istiny XX.XXX,-XXX a tiež z poplatku za spracovanie úveru vo výške 242,40 eur. Avšak ako už bolo uvedené, keďže už v samotnej sume XX.XXX,-XXX je započítaný poplatok za spracovanie medziúveru vo výške 242,40 eur (keďže v skutočnosti vyplatená bola dlžníkovi len suma XX.XXX,XX A.), tak potom je zrejmé a nepochybné, že do celkovo splatnej sumy je tento poplatok započítaný duplicitne, dvakrát, jednak ako súčasť istiny XX.XXX,-XXX a potom ešte raz ako poplatok za spracovanie úveru v rámci „poplatkov“ vo výške spolu 242,40 eur. Z článku VIII bod 8.1 zmluvy na ktorý žalobca v žalobe poukázal nevyplýva nárok na dva takéto poplatky pri medziúvere, je tam dojednanie len o jednom poplatku za spracovanie medziúveru, z povahy daného úveru vyplýva, že akýkoľvek ďalší taký spracovateľský poplatok ani nemôže mať opodstatnenie, preto jeho duplicitným započítaním, navyše v situácii kedy istina poskytnutého úveru nebola XX.XXX,-XXX ale len XX.XXX,XX A. je aj údaj o celkovej čiastke ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť podľa názoru súdu nesprávny.

45. Podľa legálnej definície v § 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť sa na účely tohto zákona rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

46. Je tak podľa názoru súdu zrejmé, že duplicitné započítanie poplatku za spracovanie úveru jednak do celkovej výšky spotrebiteľského úveru (keďže uvedená bola suma XX.XXX,-XXX, teda aj s týmto poplatkom) ako aj do celkových nákladov spotrebiteľa (keďže do celkovo splatnej sumy bol poplatok za poskytnutie úveru 242,40 eur započítaný ešte raz) nie je súladné so zákonom o spotrebiteľských úveroch a má za následok že sa jedná v zmysle § 11 ods.1 písm. b) v spojení s § 9 ods.2 písm. e) a h) ZoSÚ o bezúročný a bezpoplatkový úver. Koniec koncov, uvedený názor už pre žalobcu nemôže byť nijako nový, či prekvapivý. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na spory žalobcu vedené na Okresnom súde Kežmarok sp.zn.10Csp/107/2019, 10Csp/88/2019 a 2Csp/75/2019 a právoplatné rozsudky v týchto sporoch založené na rovnakých záveroch a dôvodoch bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov.

-13-

SK-4Csp/88/2022

47. S poukazom na Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 9.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, súd uvádza, že v prípade vyššie popísaných nedostatkov v zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavretej so žalovanou ide o vážne nedostatky ktoré mohli ovplyvniť rozhodnutie spotrebiteľa o uzavretí zmluvy a predstavu o výške záväzku. Súdny dvor v uvedenom rozhodnutí pritom vyslovil, že Článok 23 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. V tomto prípade nedostatky zmluvy (nesprávne uvedenie celkovej výšky úveru a celkovo splatnej sumy) sú také závažné, že bezosporu mohli ovplyvniť rozhodnutie spotrebiteľa o uzavretí zmluvy a predstavu o výške záväzku.

48. Uvedené potvrdzuje aj už spomenutý rozsudok Súdneho dvora z 21. apríla 2016 veci C-377/14 (Radlinger a Radlingerová proti FINWAY, a.s.) ktorý v bode 90 výslovne uvádza, cit' Ako sa uvádza v odôvodneniach 31 a 43 smernice 2008/48, informácia spotrebiteľa o celkových nákladoch úveru vo forme miery vypočítanej podľa jednotného matematického vzorca má preto podstatný význam. Na jednej strane táto informácia prispieva k transparentnosti trhu v rozsahu, v akom spotrebiteľovi umožňuje porovnať ponuky úverov. Na druhej strane mu umožňuje posúdiť rozsah jeho záväzku (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. marca 2004, Cofinoga, C-264/02, EU:C:2004:127, bod 26, a uznesenie zo 16. novembra 2010, Pohotovosť, C-76/10, EU:C:2010:685, bod 70).

49. O tom, že ide o kľúčové údaje svedčí koniec koncov aj to, že aj po novele zákona o spotrebiteľských úveroch uskutočnenej zákonom č.279/2017 Z.z. ktorá zohľadňuje závery Rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s./Klára Bíróová, a ktorá v nadväznosti naň upravuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a upravuje okolnosti, za ktorých sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, a to práve za účelom zabezpečenia súladu so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len "smernica 2008/48/ES") ostáva správne uvedenie celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť podmienkou vzniku nároku veriteľa na úroky a poplatky. Aj po tejto novele sa totiž za bezúročný a bez poplatkov bude považovať úver, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a ak tam nie je uvedená celková výška spotrebiteľského úveru.

50. Prípady, kedy súčasťou istiny úveru sú aj náklady spojené s poskytnutím úveru judikatúra (vid' napr. vyššie uvedené uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. sp.zn.20Co/126/2016) už vo viacerých prípadoch kvalifikovala ako nekalú obchodnú praktiku zdôrazňujúc následne ten aspekt, že výkon práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi a o takýto prípad ide aj vtedy, ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

51. Je navyše dôvodné tvrdenie žalovanej, že zo žaloby a z predložených listinných dôkazov nevyplýva, žeby žalobca skúmal pred poskytnutím úveru bonitu dlžníkov, t. j. ich schopnosť splácať spotrebiteľský úver. V zmysle právnej úpravy účinnej v čase uzavretia zmluvy (vid' § 7 a § 11 ods.2 ZoSÚ) bol veriteľ povinný pri poskytnutí spotrebiteľského úveru

riadne zistiť bonitu klienta, teda či klient bude schopný splácať úver. Či veriteľ túto povinnosť riadne a v súlade so zákonom splnil musí súd rozhodujúci o žalobe, ak sa ňou žalobca domáha tak ako tu plnenia predčasne zosplatnenej istiny, úrokov a ostatného prísľušenstva z úveru logicky skúmať vždy, keďže jej splnenie je jednak podmienkou vzniku nároku na úroky a poplatky za úver, ako aj podmienkou, aby vôbec mohol veriteľ úver predčasne zosplatniť. Nemôže byť preto pre žalobcu podávajúceho žalobu, ak sa ňou domáha zaplatenia úrokov z úveru a tvrdí jeho predčasné zosplatnenie prekvapivým, že musí tvrdiť a preukázať skúmanie bonity, nakoľko priamo zo znenia zákona je zrejmé, že ide o podmienku tak pre vznik nároku na úroky ako aj pre právo predčasne úver zosplatniť. Pokiaľ veriteľ takto nepostupuje a nepreukáže (ani netvrdí) skúmanie bonity, potom zákonodarca jasne zadefinoval jeho počínanie ako hrubé porušenie povinnosti a z toho vyvodil sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a nemožnosti úver predčasne zosplatniť.

XX. Ide tu pritom o otázku, ktorú súd v spotrebiteľskom spore nevyhnutne musí skúmať vždy, a preto je vzhľadom na jasnú, jednoduchú a zrozumiteľnú zákonnú úpravu v § 7 a § 11 ods.2 zákona o spotrebiteľských úveroch povinnosťou každého žalobcu domáhajúceho sa žalobou nárokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere preukázať splnenie tejto zákonnej povinnosti už pri podaní žaloby, teda už v žalobe uviesť skutkové tvrdenia ako konkrétne bola skúmaná bonita žalovaného, s akým výsledkom a už pri podaní žaloby označiť a pripojiť dôkazy na preukázanie splnenia tejto zákonnej povinnosti. Nie je povinnosťou, ale ani právom súdu, ktorý z podstaty svojho postavenia musí byť nezávislý a nestranný vyzývať žalobcu na predloženie takýchto dôkazov, keďže by tým zasiahol do procesnej rovnováhy a išlo by o neprípustné preferenčné zaobchádzanie, zvyhodňovanie jednej (v prípade spotrebiteľského sporu dokonca silnejšej) strany v spore. Neuvedenie skutkových tvrdení a nepredloženie dôkazov k skúmaniu bonity totiž nie je procesným nedostatkom žaloby, ale neunesením bremena tvrdenia a dôkazného bremena potrebného pre úspech žalobcu v spore. V kontradiktórnom sporovom konaní kde neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena má pre žalobcu za následok stratu sporu či jeho časti nie je povinnosťou súdu žalobcu vyzývať k splneniu týchto povinností, keďže ich neunesenie nebráni pokračovaniu v konaní, lebo nejde o procesné vady žaloby, ale bráni vyhovneniu žalobe. V opačnom prípade by súd zásadu nestrannosti a rovnosti strán porušil, nakoľko by tým jednej strane pomáhal k úspechu v spore, keďže nejedná sa o odstraňovanie väd podania na ktoré dopadá § 129 CSP. Preto bolo na žalobcovi (nehovoriac o tom, že ide o profesionála v oblasti poskytovania úverov) aby už v žalobe uviedol skutkové tvrdenia či, ako a s akým konkrétnym výsledkom skúmal bonitu a aby spolu so žalobou predložil všetky zákonom predpokladané dôkazy (vrátane výstupov z príslušnej databázy alebo registra) na preukázanie skúmania bonity s odbornou starostlivosťou, čo sa nestalo. Keďže žalobca neuviedol vôbec žiadne skutkové tvrdenia k splneniu tejto povinnosti (či a ako konkrétne prípadne bola plnená, s akým konkrétnym výsledkom, na základe akých dokladov a výstupov), nie je možné vychádzať ani z ich nepopretia žalovanou, keďže popierať možno len to, čo v žalobe či neskôr žalobcom je uvedené, a nie to, čo v nej ani náznakom uvedené nie je a na čo žalovaná nemohla ani pomyslieť, hoci to v nej, ak žalobca chcel byť v spore úspešný, uvedené bezpodmienečne byť malo.

53. Aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ jasne vyplýva povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 5. marca 2020 vo veci C-679/2018 (OPR-Finance s.r.o. proti GK) podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady

87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

54. Tu žalobca nielen nepreukázal, ale počas celého trvania sporu ani len netvrdil, že by náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovanej a dlžníka v zmysle § 11 ods. 2 vety druhej zákona č. 129/2010 Z.z. v kontexte s § 7 ods.1 citovaného zákona, čím nepreukázal jednak vznik nároku na úroky a poplatky za úver, ale ani samostatnú zákonnú podmienku pre možnosť úver predčasne zosplatniť.

55. V súvislosti so svojimi závermi súd dáva do pozornosti napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 26.10.2017 vo veci sp.zn.10Co/109/2017. Krajský súd tam uviedol, cit „Odvolateľ si pomerne

účelovo zamieňa neúplnosť návrhu/žaloby s neunesením dôkazného bremena. V zmysle žalobcom naznačovaného výkladu by mal súd vyzvať stranu sporu (prioritne žalobcu, ktorý si uplatňuje konkrétny nárok) na predloženie takých dôkazov, na základe ktorých mu bude v spore vyhovené. Takýto prístup je však v zásadnom rozpore so základnými (ústavnými) princípmi civilného sporového konania, a to s princípom rovnosti strán a nestrannosti súdu. Úlohou súdu nie je viesť konanie tak, aby žalobca bol v spore úspešný; navyše spôsobom, kedy by doslova sám súd iniciatívne vymedzoval rozhodujúce skutkové tvrdenia a vyhľadával k nim sa viažuce dôkazy.“

56. V inej veci Krajský súd v Trenčíne v rozsudku zo dňa 25.3.2014 sp.zn.6Co/405/2013 uviedol, cit., „Súd nie je povinný sám vyhľadávať potrebné tvrdenia za navrhovateľa a vyhľadávať potrebné dôkazy. Nie je povinný po nich pátrať ani by tak dosť dobre nemohol urobiť, pretože by musel vyhľadávať skutočnosti, ktoré sa týkajú rozmanitých súkromných vzťahov medzi účastníkmi. Tie mu nie sú pravidelne známe a vôbec dostupné...Ak si účastník nesplní povinnosť tvrdenia, teda neunesie bremeno tvrdenia, má to ten procesný následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak sa jedná o rozhodnú skutočnosť podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok nepriaznivé rozhodnutie. K naplneniu tohto následku došlo aj v prejednávanej veci. Navrhovateľ teda vo vzťahu k skutkovým tvrdeniam uvedeným v návrhu na začatie konania, dôvodnosť uplatneného nároku na zaplatenie žalovanej sumy v konaní nepreukázal“.

57. Aj podľa všeobecnej časti dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku „Jedným z hlavných cieľov predkladateľa bolo zabezpečiť dôslednú koncentráciu procesu a dôležitou obsahovou zmenou, ktorá je spôsobilá prispieť k efektívnemu a rýchlemu konaniu, je i zvýšenie požiadaviek na procesnú aktivitu sporových strán, a s tým spojenú procesnú zodpovednosť so sankčnými dôsledkami v prípadoch procesnej pasivity. Pre prípad, že strana lehotu zmešká a úkon neurobí, stratí možnosť úkon urobiť neskôr (tzv. procesná preklúzia)“. Civilný sporový poriadok teda v porovnaní s predošlým procesným predpisom zásadným zvýraznením kontradiktórnosti konania a zásady formálnej pravdy (viď napr. článok 8 a 9 základných princípov), výslovným zakotvením princípu koncentrácie konania, zákazom pre súd vykonávať dôkazy, ktoré strany nenavrhl, či výslovnou úpravou, že opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy (§ 132 ods.2), ako aj výslovným normatívnym zakotvením, že aj podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich

-16-

SK-4Csp/88/2022

skutočností tvrdených v žalobe je zmenou žaloby (§ 140 ods.2) jasne zvýšil nároky na „kvalitu žaloby“ a jej náležité odôvodnenia.

58. Preto ak priamo zákon o spotrebiteľských úveroch napríklad povinnosť skúmať bonitu považuje za tak významnú, že pri jej porušení neumožňuje úver predčasne zosplatniť a pri hrubom porušení nepriznáva veriteľovi ani právo na úroky a poplatky za úver, potom nemôže byť v žiadnom prípade prekvapivé pre ktoréhokolvek žalobcu, že musí už v žalobe, ak v nej tvrdí, jednak že mu vznikol nárok na úroky, ako aj predčasné zosplatnenie úveru uviesť skutkové tvrdenia k splneniu tejto povinnosti. Súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti žalobcu napr. jeho samého sa týkajúci rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.18CoCsp/26/2022, kde žalobca okrem iného v odvolaní argumentoval tým, že preukázanie, akým spôsobom bola posúdená bonita žalovaných nie je podstatnou náležitosťou žaloby o zaplatenie, že celý nárok, ani skúmanie bonity nebolo v priebehu súdneho konania žiadnym spôsobom spochybnené, preto nemal dôvod jej skúmanie preukazovať a že zamietnutím žaloby došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd, potvrdzujúc, že nebol dôvod na postup podľa § 129 CSP, lebo tam ide o vady, ktoré sa môžu týkať len procesného práva, nie otázok práva hmotného k námietkam žalobcu na procesný postup súdu, ktorý skúmal splnenie podmienok odbornej starostlivosti podľa § 7 ZoSÚ bez toho, aby ho na to vyzval a bez toho aby túto skutočnosť namietal dotknutý spotrebiteľ dal do pozornosti rozhodnutie Súdného dvora EÚ C-679/2018, zo záverov ktorého vyplýva, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offa existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodíť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinností veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny, v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne. Postup súdu prvej inštancie v prejednávanej veci bol podľa odvolacieho súdu v súlade s ustanovením § 295 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy,

ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz a zásadami, na ktorých spočíva konanie s tzv. slabšou stranou, lebo súd je totiž vždy povinný ex offio poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoláva. Súd navyše pripomína, že v tu súdnej veci žalovaná nepreukázanie skúmania bonity a neuvedenie žiadnych skutkových tvrdení žalobcom v tomto smere aj výslovne namietla, a to na pojednávaní, na ktoré bol žalobca riadne a včas predvolaný a nič mu nebránilo sa ho zúčastniť.

59. Skutkové tvrdenia upravuje ustanovenie § 150 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ktoré zakotvuje jednu zo základných procesných povinností strán sporu, a to povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia (onus dicendi). Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom (onus probandi) je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť (uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce) má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu. Táto sankcia má podobu prehry sporu. Prejaví sa teda v meritórnom rozhodnutí veci. Povinnosť strany sporu tvrdiť má kľúčový význam a predstavuje

-17-

SK-4Csp/88/2022

jeden zo základných princípov civilného procesu. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu. Sporové konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy a rozsudok súdu v zásade nezohľadňuje to, čo žiadna zo strán sporu netvrdila. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti (§ 132 CSP o náležitostiach žaloby) tak znamená, že je potrebné uviesť všetko, čo je obsiahnuté v skutkovej podstate hmotnoprávnej normy (skutočnosti spôsobilé na základe hmotného práva privodiť úspech strany v spore), Hmotné právo určuje, ktoré skutočnosti sú podstatné a rozhodujúce.

60. K uvedenému bližšie pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku autorov Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Praha : C. H. Beck., 2016, z ktorého súd citoval, kde na strane 571, vo výklade k § 150 CSP okrem iného je uvedené, cit.“ Povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti sa v právnej teórii označuje ako povinnosť substancovane tvrdiť, resp. povinnosť uviesť substancované tvrdenia...Substancované tvrdenie je také skutkové tvrdenie, ktoré je možné subsumovať pod konkrétnu hmotnoprávnu normu a je k nemu možné vykonať dokazovanie. Následkom porušenia povinnosti žalobcu substancovane tvrdiť je zamietnutie žaloby bez dokazovania...Súd nemá čo dokazovať, ak tvrdenie nie je substancované. Nesubstancované tvrdenie sa nedá substancovane poprieť.“

61. Ak teda žalobca tu v spore vôbec netvrdil, že by veriteľ pred poskytnutím úveru skúmal bonitu žalovanej, potom sa nemôže odvolávať na nepopretie skutkových tvrdení žalovanou, lebo popierať, či nepopierať možno len to, čo je uvedené a nie niečo, na čo strana nemohla ani pomyslieť, lebo to uvedené nikde ani náznakom nie je. Domnienka v zmysle § 151 ods.1 CSP o nespornosti nepopretých skutkových tvrdení platí len pre uvedené skutkové tvrdenia.

62. V zmysle § 149 CSP sú skutkové tvrdenia prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany a strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu (§ 150 ods.1 CSP).

63. Pokiaľ ide o posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, povinnosť veriteľa skúmať ju je v zákone č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch obsiahnutá od samého jeho počiatku (od roku 2010 teda už viac ako 12 rokov a teda musí byť veriteľom dostatočne známa), pričom od samého jeho začiatku s jej nesplnením tento zákon spája sankciu v podobe nemožnosti vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (§ 11 ods.2). Z dôvodovej správy k zákonu o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že cieľom danej úpravy bolo zabezpečiť záujem veriteľov správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať a správať sa tak obozretne jednak z pohľadu návratnosti úveru a jednak z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov, pričom prijalo sa za účelom dôslednej ochrany slabšej zmluvnej strany – spotrebiteľa a je transpozíciou všeobecnej požiadavky smernice na stanovenie účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií. Ide o mechanizmus, ktorý motivuje veriteľa a prináša spotrebiteľovi prípadnú finančnú výhodu v prípade pochybenia veriteľa.

64. Ak preto žalobca uplatňuje žalobou plnenie z úveru, o ktorom tvrdí že bol predčasne zosplatený, vzhľadom na § 149, § 150 ods.1 a § 153 CSP bolo jeho základnou povinnosťou v žalobe uviesť k tomu skutkové tvrdenia (či a ako skúmal bonitu) a nie očakávať, či ho súd k ich doplneniu nevyzve, keďže cieľom daných ustanovení je práve chrániť slabšiu zmluvnú stranu (spotrebiteľa) a motivovať veriteľa. Nie je preto ničím ospravedlniteľné a nie je legitímne „očakávanie“ žalobcu, že v prípade pochybností o jeho nároku súd mu dá ďalší priestor ich odstrániť, nakoľko pochybnosti v takom prípade vzhľadom na jasnú zákonnú úpravu majú byť žalobcovi zrejmé už v momente podania takej žaloby. Keďže skutkové tvrdenia sú prostriedky procesného útoku o ktorých platí, že majú byť uplatnené včas / § 153 ods.1 CSP/ , na ich dodatočné uplatnenie by súd v zmysle § 153 ods.2 CSP aj tak neprihliadol, keďže by neboli uplatnené včas a vyžadovali by ďalší úkon (výzvu) súdu. Nebol dôvod vyzývať žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení a predloženie dôkazov, lebo súd by tým v spore s ochranou slabšej strany vykonával úkony smerujúce k náprave pasivity a flagrantného porušenia procesných povinností silnejšej strany (tu žalobcu) tvrdiť a dokazovať, čo by odporovalo zásade koncentrácie a hospodárnosti konania, vigilantibus iura...a a podobne.

65. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru žalovaná a dlžník mali žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. XX.XXX,XX A., ktorej vyplatenie žalobca preukázal a žalovaná ani nepoprela. Žalovaná a dlžník obdržali prostriedky vo výške XX.XXX,XX A. a súhlasili s tým, že úver vrátia tak, že budú 360 mesiacov (243 + 117), keď termín konečnej splatnosti úveru bol podľa zmluvy 15.04.2049 splácať jeho splátky. Odporovalo by spravodlivosti a aktuálnemu stavu veci, ak by nebol priznaný ani nárok na úhradu splatnej istiny, keď stavebné sporenie nepokračuje, je zúčtované, teda pri závere o bezúročnosti a bezpoplatkovosti daného úveru treba mať za to, že už realizované splátky mali a mohli byť započítané len na úhradu istiny úveru, ktorú aktuálne tvoria len splátky splatné do dňa vyhlásenia rozsudku.

66. Nepreukázanie skúmania bonity dlžníkov totiž spôsobuje aj ďalší dôsledok vyplývajúci z § 11 ods. 2 vety prvej citovaného zákona a to ten, že nie je možné úver predčasne zosplatiť. Právny úkon žalobcu o zosplatení je preto v rozpore s týmto ustanovením a preto podľa § 39 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatný. Znamená to, že žalobca má nárok len na nezaplatené splátky splatné ku dňu rozhodnutia súdu. Pre úplnosť súd uvádza, že aj keby žalobca preukázal skúmanie bonity, i tak by súd predčasné zosplatenie úveru mal v tomto prípade za neplatné. Predčasné zosplatenie pohľadávky musí spĺňať zákonné znaky, náležitosti a podmienky bezvadnosti právneho úkonu. Musí spĺňať požiadavku jasnosti, určitosti a zrozumiteľnosti. Súd v tejto súvislosti podporne poukazuje napr. na Veľký komentár k Občianskemu zákonníku autorov Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. §1 – 450, 2. vydanie, Praha: C.H.Beck, 2019. 636 s. z ktorého cit. "Keďže predčasné zosplatenie pohľadávky dodávateľom je jednostranným adresovaným hmotnoprávnym úkonom, je nevyhnutné, aby tento obsahoval aj jednoznačné, jasné a určité a rovnako nezameniteľné skutkové a právne odôvodnenie jeho urobenia smerom k právnomu postaveniu spotrebiteľa a trvanie spotrebiteľského záväzku. Akýkoľvek úkon, ktorým je dotknutý spotrebiteľský záväzok a ktorý sa týka práv a povinností spotrebiteľa, musí byť aj náležite odôvodnený. Požiadavka odôvodnenia je daná práve titulom, aby sa spotrebiteľ nielen adekvátne oboznámil s dôvodmi konania na strane dodávateľa, ale aby sa mohol vo vzťahu k jednostrannej zmene zmluvných pomerov aj adekvátne brániť. Požiadavka na odôvodnenie jednostranného konania dodávateľa, ktoré napĺňa znaky jednostrannej zmeny zmluvných podmienok, plynie aj z ostatnej judikatúry Súdného dvora EÚ,

konkrétne z rozsudku vo veci C-92/11, RWE Vertrieb AG v.Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen EV, a rovnako z rozsudku Súdného dvora v spojených veciach C-359/11 a C-400/11, Alexandra Schulz v.Technische Werke Schussental GmbH und Co.KG a Josef Egbinghoff v.Stadtwerke Ahaus GmbH. Medzi uvedenými situáciami vidíme nevyhnutnú analógiu, ktorú medzičasom z hľadiska nevyhnutnosti odôvodnenia vyhlásenia predčasnej splatnosti potvrdzuje aj súdna prax.“

67. Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 28.06.2018 sp.zn.6Co/26/2017 vo vzťahu k náležitostiam zosplatenia dlhu uviedol, že "taký právny úkon, akým je zosplatenie celého dlhu by mal obsahovať dôležitý údaj a to identifikáciu tej nezaplatennej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na

zosplatnenie celého dlhu. Práve totiž od splatnosti tejto splátky sa začína počítať premlčacia doba podľa §103 OZ. Preto možno celkom opodstatnene konštatovať nad rámec potreby pre rozhodnutie v merite veci, že právny úkon, ktorým veriteľ zosplatnil celý dlh je na úkor určitosti nejasný, vyvoláva otázky a preto neplatný pre jeho neurčitost' (§37 ods.1 OZ)“.

XX. Uvedený názor potvrdený bol aj v ďalších rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove (vid' napr. rozsudok zo dňa 29.10.2019 sp.zn.20Co/90/2019, bod 17 jeho odôvodnenia).

69. V danom prípade banka v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 16.01.2020 žalovanej oznámila len to, že z dôvodu porušenia dohodnutých povinností a omeškania s platením vkladov a úrokov po dobu dlhšiu ako tri mesiace boli naplnené dôvody na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru tu podľa názoru súdu neobsahovalo jednoznačné, jasné a určité a rovnako nezameniteľné skutkové a právne odôvodnenie jeho urobenia smerom k právnomu postaveniu spotrebiteľa a trvaniu spotrebiteľského záväzku. Vôbec neobsahovalo dôležitý údaj, a to identifikáciu tej nezaplatenej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu, neobsahovalo ani výšku omeškaných splátok. Predchádzať mu tu mala výzva- upozornenie zo dňa 03.12.2019, kde sa síce uvádza dlžná suma, ale len uvedením jednej, súhrnnej výšky bankou evidovanej dlžnej sumy (827,15 eur) bez akejkoľvek jej bližšej špecifikácie a vymedzenia (či ide len o splátky, alebo aj o poplatky či sankcie, ak ide len o splátky, ktoré konkrétne splátky sú nezaplatené, s ktorými konkrétne má byť žalovaná v omeškaní a podobne). Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru z dôvodu nesprávne uvedenej výšky úveru a celkovo splatnej sumy v zmluve navyše výška dlhu žalovanej v tom čase nemohla zodpovedať uvedenej sume. Zosplatnenie vôbec neobsahuje jednoznačné, jasné a určité a rovnako nezameniteľné skutkové odôvodnenie jeho urobenia, vôbec neuvádza identifikáciu tej nezaplatenej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu, preto podľa názoru súdu je podľa § 37 ods.1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods.9 tohto zákona absolútne neplatné. Akýkoľvek úkon, ktorým je dotknutý spotrebiteľský záväzok a ktorý sa týka práv a povinností spotrebiteľa, musí byť aj náležite odôvodnený. Požiadavka odôvodnenia je daná práve tým, aby sa spotrebiteľ nielen adekvátne oboznámil s dôvodmi konania na strane dodávateľa, ale aby sa mohol vo vzťahu k jednostrannej zmene zmluvných pomerov aj adekvátne brániť. Ak nie je uvedená napr. splátka, pre nezaplatenie ktorej sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu, potom spotrebiteľ nevie posúdiť splnenie zákonných podmienok pre predčasné zosplatnenie úveru, nevie sa voči nemu adekvátne brániť, nevie kedy vzhľadom na § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka začne plynúť premlčacia doba celého ročného dlhu. Ak by stačilo urobiť vyhlásenie predčasnej/mimoriadnej splatnosti úveru oznámením tejto vety

-20-

SK-4Csp/88/2022

s poukazom na porušenie, ktoré si spotrebiteľ má len sám odvodiť štúdiom ďalších dokumentov bez konkrétneho vymedzenia jeho dôvodu a v prípade omeškania bez konkrétneho uvedenia, ktorá splátka je tou splátkou, s ktorou spotrebiteľ podľa dodávateľa je viac ako 3 mesiace v omeškaní a pre ktorú sa právo zosplatnenia úveru využíva, potom by to bol sám spotrebiteľ a v prípade súdneho sporu až súd, ktorý by mal ex offio vykonať audit stavu skutkového a právneho vzťahu medzi účastníkmi konania a vyhladávať dôvod oprávnenosti tohto úkonu, pričom by mohol dôjsť aj k dôvodom, na ktoré dodávateľ pri vykonaní tohto úkonu ani nepomyslel, čo je neprípustné. Súd preto aj z uvedených dôvodov oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti považuje za absolútne neplatný právny úkon.

70. Už z uvedeného dôvodu nemohla obstať ani námietka premlčania žalovanej, nakoľko vzhľadom na neplatné predčasné zosplatnenie úveru ani jej právna konštrukcia premlčania odvolávajúca sa na § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka neobstojí. Súd navyše v súvislosti s posúdením začiatku plynutia premlčacej doby podľa § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka poukazuje na aktuálne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn.4Cdo/140/2021 podľa ktorého je neprípustné, aby ktorémukoľvek veriteľovi plynula premlčacia doba v čase, keď ešte nemôže svoje právo uplatniť žalobou na súde. Navyše, i keby bola prvá splátka úveru skutočne splatná 01.05.2019, ako tvrdila žalovaná (hoci nebola, keďže zo zmluvy, z jej článku V bod 5.5 jasne vyplýva, že prvá splátka splatná bola 15.deň mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo vykonané prvé čerpanie medziúveru, tu vykonané dňa 15.04.2019), tak vzhľadom na spočívanie premlčacích dôb v zmysle § 1 a § 8 zákona 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony by ani tak právo žalobcu, a to v žiadnej časti premlčané nebolo.

71. Pokiaľ ide o výšku žalobcovi prisúdenej sumy, prvá splátka bola podľa zmluvy (bod 5.5) splatná 15 deň mesiaca nasledujúceho po prvom čerpaní medziúveru, teda tu dňa 15.05.2019, splatnosť splátok bola dohodnutá k 15.dňu v mesiaci. Ku dňu rozhodnutia súdu tak bolo splatných 50 splátok (posledná z nich splatná bola dňa 15.06.2023), čo predstavuje sumu 2.772,-eur (50 x 55,44 eur). Súd vychádzal totiž z jednej splátky vo výške 55,44 eur očistenej od úrokov a poplatkov (XX.XXX,XX A. : XXX E.). Žalovaná do dňa vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods.1 Civilného sporového poriadku) zaplatila podľa tvrdení žalobcu spolu 84,-eur, čo po odpočítaní od sumy 2.772,-eur činí 2.688,-eur a po pripočítaní riadne preukázaného nedoplatku na konte stavebného sporenia (č.l.122 spisu) preto jej splatný dlh ku dňu vyhlásenia rozsudku činí 2.756,88 eur (2.688 eur + 68,88 eur). Súd preto vyhovel žalobe len v tejto časti a vo zvyšku ju ako nedôvodnú zamietol. Znamená to, že malo by pokračovať splácanie úveru po 55,44 eur mesačne až do dohodnutej doby konečnej splatnosti (15.04.2049).

72. Preto ako dôvodnú súd žalobu uznal v rozsahu zaplatenia istiny 2.756,88 eur a úroku z omeškania zo sumy istiny, pričom za nedôvodný považoval nárok žalobcu na zaplatenie úrokov (tak do splatnosti ako aj po splatnosti), a to vzhľadom na bezúročnosť úveru.

73. Žalobca uplatnil aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne od 17.01.2020, pričom za základ z ktorého počítal úroky z omeškania označil istinu XX.XXX,XX A..

74. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškani.

-21-

SK-4Csp/88/2022

75. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

76. Vykonávacím predpisom ustanovujúcim výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania je Nariadenie vlády Slovenskej republiky č.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

77. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.2.2013 výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

78. Žalobca uplatnil úroky z omeškania z celej zosplatennej sumy a nie z jednotlivých omeškaných splátok. Žalovaná však k tomuto dňu (teda k 17.01.2020) vzhľadom na vyššie uvedené závery ešte nebola v omeškani so splátkami vo výške XX.XXX,XX A., čo je suma z ktorej žalobca uplatnil úroky z omeškania. Súd preto priznal úroky z omeškania z celej prisúdenej istiny až odo dňa nasledujúceho po zročnosti poslednej priznanej splátky. Priznanie sankčných úrokov z jednotlivých splátok po 17.01.2020 by totiž bolo v rozpore s dispozičnou zásadou upravenou v § 216 ods. 2 CSP. Celkovo posúdenie omeškania žalovanej a výpočet uplatneného úroku z omeškania tak boli zjavne nesprávne z dôvodu, že jednalo sa o bezúročný a bezpoplatkový úver. Preto súd priznal úrok z omeškania zo sumy 2.756,88 eur od 16.06.2023 do zaplatenia.

79. V priebehu konania nebolo ničím spochybnené, že žalovaná ani dlžník sumu 2.756,88 eur žalobcovi do dňa podania žaloby, ani do dňa vyhlásenia rozsudku nezaplatili. Nepochybnila to ani samotná žalovaná. Preto v časti o zaplatenie sumy 2.756,88 eur a úroku z omeškania uvedeného vo výroku rozsudku súd žalobe proti žalovanej vyhovel. V prevyšujúcej časti ju ako nedôvodnú zamietol.

80. Keďže žalovaná podala žiadosť o povolenie splácať prisúdenú sumu v splátkach, súd preskúmal túto žiadosť a využívajúc právo vyplývajúce mu z ust. § 232 ods.3 a 4 Civilného sporového poriadku povolil žalovanej platiť žalobcovi prisúdenú sumu s príslušenstvom v splátkach vo výške 100,-eur mesačne. Nižšiu splátku nebolo možné povoliť, lebo vzhľadom na výšku dlhu a narastajúceho príslušenstva

v podobe úrokov z omeškania nižšia výška splátky nezabezpečovala by reálne uspokojenie veriteľa v primeranom čase a nezodpovedala by požiadavke na spravodlivú ochranu práv žalobcu. Vo vzťahu k výške splátky uvedenej v úverovej zmluve súd uvádza, že tá zahŕňala aj úroky a poplatky na ktoré vinou veriteľa (práve pre neskúmanie bonity žalovanej riadnym spôsobom) žalobcovi nárok nevznikol, preto nemôže tu byť smerodajná pre posúdenie primeranosti výšky splátky povolenej žalovanej na splácanie splatných splátok bezúročného a bezpoplatkového úveru súdom. Nemožno opomenúť, že popri splátkach na túto, už splatnú sumu dlhu žalovanej naďalej trvá jej povinnosť splácať ešte nesplatené mesačné splátky bezúročného a bezpoplatkového úveru. Súd má za to, že vzhľadom na výšku prisúdenej sumy a súdom zistené pomery žalovanej ako vyplývajú z odpovede na lustráciu žalovanej v registri obyvateľov SR a registri Sociálnej poisťovne (§ 295 CSP), z ktorých vyplýva, že má maloleté dieťa jej príjem mesačne pohybuje sa od cca 500,-eur do

-22-

SK-4Csp/88/2022

800,-eur, s prihliadnutím na výšku dlžnej sumy splátkou, ktorá zodpovedá zásade spravodlivej ochrany práv vyjadrenou v čl. 2 Civilného sporového poriadku pri súčasnom určení, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas nastane splatnosť celého plnenia je splátka vo výške 100,-eur mesačne. Z vyššie uvedených dôvodov súd povolil splátky vo výške 100,-eur mesačne, keďže práve v tejto výške podľa názoru súdu ide o primeranú výšku splátky k výške splatného dlhu a všetkým vyššie uvedeným okolnostiam sporu a rešpektujúcu požiadavku spravodlivej ochrany práv tak na strane žalobcu, ktorý ako veľká banka nebude tým neprimerane zasiahnutý vo svojich pomeroch a právach, ako i žalovanej a tiež požiadavku zohľadniť sociálne postavenie strán sporu (článok 6 odsek 2 základných princípov CSP).

81. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.2 CSP v spojení s § 262 ods.1 a 2 CSP a náhradu trov konania pomerne rozdelil podľa pomeru úspechu strán vo veci. Vo vzťahu k pôvodne uplatnenému nároku výsledok konania je taký, že čo do zaplatenia sumy 2.756,88 eur a úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 2.756,88 eur od 16.06.2023 do zaplatenia úspech mal žalobca, vo zvyšku kde žaloba bola zamietnutá, resp. kde platí, že bola žalobcom vzatá späť ešte pred upomínacím súdom, a to zavinením žalobcu úspech mala žalovaná. Teda tak žalobca ako i žalovaná boli v časti úspešní, v časti neúspešní.

82. Pri výpočte pomeru úspechu strán vo veci pre účel rozhodnutia o trovách konania súd za základ na jeho určenie vzal tak žalovanú pohľadávku - istinu, ako aj žalované príslušenstvo pohľadávky- úrok a úrok z omeškania (v tejto súvislosti viď napr. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27.4.2004 sp.zn.1MCdo 1/2004, Zbierka Stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky SR 4/2005 alebo uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn.6Co/227/2011). Súd sa plne stotožňuje s právnym názorom prezentovaným aj vo vyššie uvedených rozhodnutiach vyšších súdov, v zmysle ktorého procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (v úrokoch z omeškania) nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za „neúspech v pomerne nepatrnej časti“, ale za „čiastočný úspech" (citované z Rozsudku Najvyššieho súdu SR z 27.4.2004 sp.zn.1MCdo 1/2004, Zbierka Stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky SR 4/2005).

83. Pre úplnosť je treba uviesť, že i keď vyššie spomenuté súdne rozhodnutia vychádzajú z procesnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku, sú stále plne aktuálne a použiteľné aj na rozhodnutie o trovách konania v režime nového Civilného sporového poriadku. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku- Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 926 s, cit. "Nepatrný neúspech Civilný sporový poriadok aktuálne nepozná, zohľadňuje sa teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky".

84. Podporne v súvislosti s vyššie uvedeným záverom súd poukazuje tiež na uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky I.ÚS 56/2017-12 (už v súvislosti s výpočtom pomeru úspechu a neúspechu strán podľa aktuálneho Civilného sporového poriadku) alebo I.ÚS 31/2014-9.

-23-

SK-4Csp/88/2022

85. Súd v súvislosti s názorom, že aj neúspech len v časti príslušenstva pohľadávky je nutné považovať za čiastočný neúspech a zohľadniť ho pri rozhodovaní o trovách konania dáva do pozornosti tiež rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn.16Co/18/2017 alebo 4Co/114/2017.

86. Nie je pritom podľa názoru súdu vôbec podstatné, či žalobca príslušenstvo pohľadávky vo svojej žalobe vyčíslil, kapitalizoval, alebo či ho žiadal „do zaplatenia“, nakoľko rozhodujúce je len to, či ho zaplatiť žiada alebo nie. Odporovalo by základnej logike, ak by do úspechu či neúspechu žalobcu nemalo byť príslušenstvo pohľadávky poňaté len z dôvodu, že žalobca, hoci jeho zaplatenie žiada (a tak v prípade úspechu žaloby v tejto časti by ho žalovaná aj musela zaplatiť) uviedol, že žiada ho „do zaplatenia“, keďže § 217 ods.1 CSP v takom prípade odkazuje na stav v čase vyhlásenia rozsudku. Je na výlučnom rozhodnutí žalobcu aké nároky v žalobe uplatní, pričom si musí byť vedomý všetkých dôsledkov z toho vyplývajúcich vrátane dôsledkov na rozhodnutie o trovách konania v prípade, že v niektorom z nárokov nebude úspešný vôbec alebo len v časti. Podľa názoru súdu aj vzhľadom na účel Civilného sporového poriadku a jeho ciele premietnuté napr. do takých jeho základných princípov ako sú upravené v článku 2, 3 či 5 Civilného sporového poriadku nemôže mať v tomto zákone žiadnu oporu taký jeho výklad, ktorý by žalobcov priam nabádal „skúšať“ na príslušenstve pohľadávky v podobe úrokov a úrokov z omeškania uplatňovať akokoľvek vysoké nároky, často podstatne prevyšujúce samotnú sumu žalovanej istiny s vedomím, že ich prípadné nepriznanie nebude mať žiaden odraz v rozhodnutí o trovách konania.

87. V danom prípade vychádzajúc z výšky žalovanej istiny, ktorá bola XX.XXX,XX A., a vychádzajúc z výšky žalobcom žiadaných úrokov a úrokov z omeškania kapitalizovaných ku dňu vyhlásenia rozsudku (úroky 3.443,70 eur a úroky z omeškania 3.576,50 eur) čo činí spolu žiadanú sumu 27.957,24 eur je pri prisúdenej istine 2.756,88 eur a prisúdenom úroku z omeškania (ku dňu vyhlásenia rozsudku) pomer úspechu a neúspechu 9,86 % ku 90,14 %.

88. Po odpočítaní úspechu žalobcu v rozsahu 9,86 % od úspechu žalovanej v rozsahu 90,14 % vznikol vo veci úspešnejšej žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80,28 %.

89. Postupujúc podľa § 255 ods. 2 CSP preto súd náhradu trov konania pomerne rozdelil podľa pomeru úspechu strán vo veci a o nároku na náhradu trov konania v súlade s ust. § 262 ods. 1 CSP v treťom výroku rozsudku rozhodol tak, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 80,28 %.

90. O konkrétnej výške náhrady trov konania v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

91. Na záver súd v súvislosti s platobným rozkazom vydaným upomínacím súdom uvádza, že posúdenie veci upomínacím súdom nie je pre tunajší súd nijako záväzné a nič nemenilo na povinnosti tunajšieho súdu preskúmať (a to aj ex offo) zákonné podmienky vzniku nároku žalobcu na úroky a na predčasné zosplatnenie úveru, čo vzhľadom na jasnú, zrozumiteľnú a výslovnú zákonnú úpravu v zákone o spotrebiteľských úveroch a Občianskom zákonníku mohlo byť žalobcovi už pri podaní žaloby zjavné a zrejmé. Ide o absolútne očakávateľný a predvídateľný postup súdu v situácii, kedy žalobca žiada úroky a nároky z úveru o ktorom tvrdí, že bol zosplatnený predčasne a iný postup zákon ani neprípúšťa.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah , v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.